

DUBEN 2019

**SPOLEČNÉ STANOVISKO OBYVATEL
OSADY UHELNÁ (OKRAJOVÉ ČÁSTI
HRÁDKU NAD NISOU)
K PLÁNOVANÉMU ROZŠÍŘENÍ
POVRCHOVÉHO DOLU TURÓW**

Vzhledem k netransparentnímu jednání polské těžební společnosti PGE (nedostupnosti srozumitelné a přesné mapy zobrazující požadované rozšíření hranice těžby) a přípravám[1], které prokazatelně probíhají i bez souhlasného stanoviska EIA (viz. příloha č.1, zachycující plošné kácení lesa ze dne 18.3. 2019), předkládáme toto společné prohlášení:

Ze všech (v současné chvíli dostupných[2]) zdrojů vyplývá nevyhnutelné ovlivnění života obyvatel Uhelné, které by bylo přímým důsledkem rozšíření povrchového dolu Turów.

Problémy, které by v souvislosti s těžbou v těsné blízkosti státní hranice nastaly, jsou velice dobře zdokumentovány příslušnými státními institucemi (viz poznámky pod čarou) a zde předkládáme jejich stručný výčet:

- 1. Snížení hladiny podzemní vody, které nutně nastane s dalším prohloubením, jehož dno se již dnes nachází pod úrovní hladiny moře.**
- 2. Prašnost a zhoršení kvality ovzduší jako přímý důsledek těžby ve vzdálenosti pouze několika stovek metrů od Uhelné.**
- 3. Snížení kvality života v důsledku vizuální devastace krajiny.**
- 4. Riziko zvýšení hlučnosti oproti současnému, již ne bezproblémovému stavu.**
- 5. Nebezpečí ohrožení stability staveb[3].**
- 6. Dramatická ztráta hodnoty nemovitostí na Uhelné, jakožto důsledek všech uvedených bodů**

Prvním bodem – rizikem ztráty podzemní vody, a tím pádem ohrožením zásobování pitnou vodou regionů Hrádecka, Chrastavska a Frýdlantska, se zabývají všechny dotčené samosprávy a orgány. Jsme za to rádi a věříme, že opatření budou dostatečná, aby k ohrožení zásobování nedošlo.

Zbývajících 5 potenciálních rizik se však týká téměř výhradně Uhelné a jsou v zásadě zcela nezpochybnitelné.

[1] Vyjádření o přípravných pracích, tzv. skrývkách České vodárenské společnosti, a.s. <https://www.svs.cz/cz/verejnost/aktuality/2018/aktualni-informace-dosavadni-kroky-priprave-reseni-dopadu-planovaneho-rozsireni-polskeho-dolu-turow-situaci-vodou-na.html>

[2] Vyjádření Ministerstva životního prostředí k návrhu koncepce „ZMIANY MIEJSCOWEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY BOGATYNIA - TERENU ODKRYWKOWEJ KOPALNI WĘGLA BRUNATNEGO TURÓW W REJONIE WSI OPOLNO - ZDRÓJ“: https://portal.cenia.cz/eiasea/download/U0VBX01aUDA1Mk1fdnlqYWRyZW5pXzcNTQwMDcwNTM1ODU5OTgxOTIucGRm/MZP052M_vyjadre ni.pdf

Záměr „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“, stanovisko České geologické služby Praha, (6.5.2015): <https://docplayer.cz/8589356-Zamer-pokracovani-tezby-loziska-hnedeho-uhli-turow-stanovisko-ceske-geologicke-sluzby-praha-6-5-2015.html>

Reportáž České televize „Bez vody to nepůjde“: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10782831463-nedej-se-plus/218562248410019-bez-vody-to-nepujde>

[3] Záměr „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“, stanovisko České geologické služby Praha, (6.5.2015): <https://docplayer.cz/8589356-Zamer-pokracovani-tezby-loziska-hnedeho-uhli-turow-stanovisko-ceske-geologicke-sluzby-praha-6-5-2015.html>

My, občané Uhelné, se za významné podpory Města Hrádek nad Nisou, pod jehož správu Uhelná patří, dlouhodobě snažíme o obnovu této v minulosti dlouho zanedbávané lokality. V posledních letech dochází ke znovuosídlování lokality stálými obyvateli. Zdařila se rekonstrukce kaple v centru, probíhá revitalizace historické návsi, vrací se i kulturní akce daleko přesahující samotné sídlo. V kapli se konají svatby, koncerty, Uhelná má vlastní hudební minifestival. Lokalita tak po mnoha letech výrazně ožívá. **V přímém kontrastu k těmto skutečnostem je devastace životního prostředí hnědouhelným dolem, který je z Uhelné na dohled a dál se přibližuje.**

Z výše uvedených důvodů je naprosto patrné, že jedinou cestou jak eliminovat vznik negativních jevů a rizik spojených s rozšířením dolu je tomuto rozšíření zabránit. **Jako občané obce ležící pár stovek metrů od možné budoucí hranice těžby žádáme město Hrádek nad Nisou, Odbor životního prostředí a zemědělství libereckého kraje, Ministerstvo životního prostředí České republiky a další instituce o vyvinutí maximálního úsilí o znemožnění rozšíření dolu Turów.**

Zároveň, vzhledem k prokazatelně probíhajícím přípravným pracím, žádáme také o neprodlené zahájení realizace opatření a kroků ke zmírnění dopadu případného rozšíření dolu:

1. Vyvinutí maximálního tlaku na těžební společnosti PGE Turów k následujícím opatřením, za účelem snížení prašnosti a hluku z prostoru dolu dle návrhu RNDr. Renáty Kadlecové, vedoucí oddělení hydrogeologie České geologické služby[1].:
 - a) posunutí těžby do dostatečné vzdálenosti od státní hranice s ČR (v řádu několika stovek metrů) tak, aby negativní vlivy těžby nezasahovaly do Uhelné (viz příloha č. 3).
 - b) vytvoření dočasného valu při celém jižním okraji dolu a jeho zalesnění smíšeným rychle rostoucím porostem
 - c) zalesnění celého prostoru mezi ochranným valem a státní hranicí
2. Zahájení jednání města Hrádek nad Nisou se soukromým vlastníkem o odkupu pozemku, který leží mezi Uhelnou a budoucí hranicí těžby a jeho následné zalesnění, případně finanční motivaci tohoto vlastníka, aby zalesnění provedl sám.
3. Vynucení garance těžební společnosti PGE o nerozšíření dolu za pozemní komunikaci, spojující města Bogatynia a Žitavu, pokud se bude důl k této komunikaci rozšiřovat.
4. Zahájení jednání s provozovatelem dolu o finančních kompenzacích pro majitele nemovitostí v katastru osady Uhelná, pokud k rozšíření dolu skutečně dojde.
5. Provedení pasportizace staticky potenciálně dotčených staveb s návrhem pravidelného monitoringu dle návrhu Ing. Josefa Godanyho a RNDr. Štěpánky Mrázové[2] (rovněž dojde-li k rozšíření dolu).
6. Garance započítání rekultivačních prací na území celého dolu Turów a jeho přeměnu na odpočinkovou a volnočasovou zónu.

Závěrem prosíme všechny instituce, které mají v tuto chvíli možnost ovlivnit kvalitu života na Uhelné po dobu několika následujících desítek let, aby svou roli pojali co nejaktivnějším způsobem.

Jelikož je (dle našich informací) v tuto chvíli ve finální fázi zpracování dokumentace EIA, chceme být úřady řádně a včas informováni o všech jednáních v této věci a očekáváme, že budeme přímo a včas osloveni, abychom se mohli ke konkrétním věcem v dokumentaci průběhu připomínkové lhůty vyjádřit.

[1] Z elektronické korespondence s RNDr. Renátou Kadlecovou ze dne 5.4.2017

[2] Záměr „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“, stanovisko České geologické služby Praha, (6.5.2015):

<https://docplayer.cz/8589356-Zamer-pokracovani-tezby-loziska-hnedeho-uhli-turow-stanovisko-ceske-geologicke-sluzby-praha-6-5-2015.html>

PŘÍLOHY

1. Pohled směrem k dolu Turów z místa 50°52'49.0"N 14°53'44.2"E, prokazující probíhající přípravné práce k rozšíření dolu, aniž by bylo vydáno souhlasné stanovisko EIA. foto: archiv autorů textu

2. Srovnání pohledů směrem k dolu Turów od příjezdové komunikace do Uhelné

Pohled ze severovýchodního okraje Uhelné – stávající stav 1.4.2019

Stav po odtěžení nadloží dle plánu rozšíření dolu (hrubá vizualizace)

Stav v případě realizace výsadby zeleného pásu na hranici ČR/Polsko (hrubá vizualizace)

3. Výřez z dokumentace těžební společnosti PGE z žádosti o povolení rozšíření těžby na hranici s ČR. Žlutá čára označuje vliv budoucí těžby - v místě, kde se blíží k Uhelné, se vliv těžby pozoruhodně zastavuje na státní hranici.

